Z B I Ó R

UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK III Warszawa, dnia 22 marca 1939 r. Nr 17

T R E Ś Ć:

43.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 7 marca 1939 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich hut szklanych produkujących butelki monopolowe na obszarze całego Państwa układowi zbiorowemu pracy z dnia 3 grudnia 1938 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Związek Hut Szklanych w Polsce, Zrzeszenie Robotniczych Hut Szkła

w Polsce oraz Centralny Związek Robotników Przemysłu Chemicznego w Rzeczypospolitej Polskiej zgłosiły do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich hut szklanych produkujących butelki monopolowe na obszarze całego Państwa układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Warszawie w dniu 3 grudnia 1938 r.:

a) po stronie pracodawców przez Związek Hut Szklanych w Polsce oraz Zrzeszenie Robotniczych Hut Szkła w Polsce,

b) po stronie pracowniczej przez Centralny Związek Robotników Przemysłu Chemicznego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy I Okręgu (Warszawa, ul. Marszałkowska Nr 84) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

(—) M. Klott

1 zał.

Główny Inspektor Pracy
Dyrektor Departamentu

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 7.III. 1939 r.

OGÓLNOPAŃSTWOWY UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

Pomiędzy Związkiem Hut Szklanych w Polsce Sekcja Hut produkujących butelki monopolowe — Warszawa, ul. Chmielna 15 i Zrzeszeniem Robotniczych Hut Szkła w Polsce — Warszawa, ul. Chmielna 29 — z jednej strony, a Centralnym Związkiem Robotników Przemysłu Chemicznego w Rzeczypospolitej Polskiej — Kraków, ul. Rynek Główny 16 — z drugiej strony

zostaje zawarty w dniu 3 grudnia 1938 r. poniższy układ zbiorowy pracy:

Zasięg układu.

§ 1.

Układ niniejszy normuje warunki pracy i płacy załóg robotniczych (ogółu robotników, nie wyłączając majstrów hutniczych) w hutach szklanych, produkujących butelki monopolowe, a należących do podpisanych na układzie organizacyj — na obszarze całej Rzeczypospolitej.

Strony, podpisane na układzie, zobowiązują się podjąć wspólne starania o rozciągnięcie mocy powszechnie obowiązującej układu niniejszego również i na huty niezrzeszone.

Charakter wiążący przepisów układu.

§ 2.

Postanowienia układu zbiorowego pracy korzystniejsze dla robotników, niż postanowienia indywidualnych umów, zastępują z mocy prawa odnośne postanowienia tych umów; jednak postanowienia indywidualnych umów o pracę korzystniejsze dla robotników, niż postanowienia układu, pozostają w mocy.

Czas pracy.

§ 3.

Normalny czas pracy robotników określa się na 46 godzin (czterdzieści sześć) tygodniowo. Dzienny czas pracy nie może przekraczać normalnie 8 godzin, w sobotę zaś 6 godzin.

Płace oblicza się za godziny rzeczywiście przepracowane.

Za pracę w godzinach nadliczbowych przysługuje zgodnie z obowiązującymi przepisami właściwa dopłata.

Urlopy wypoczynkowe.

§ 4.

Robotnicy korzystają z urlopów wypoczynkowych stosownie do odpowiednich przepisów.

Urlopy udziela się w taki sposób, aby nie obejmowały tygodni, zawierających poza niedzielami święta ustawowe.

Podstawy zróżniczkowania płac.

§ 5.

Stawki płac akordowych i dniówkowych zostają zróżniczkowane dla poszczególnych hut w zależności od stref.

Za podstawę do zaliczenia hut do poszczególnych stref przyjmuje się odległość huty od najbliższej wytwórni Państwowego Monopolu Spirytusowego.

Huty położone w miejscowościach, w których znajdują się wytwórnie, należą do strefy pierwszej.

Huty położone w odległości od wytwórni nie przekraczającej 100 km należą do strefy drugiej.

Huty położone w odległości od wytwórni nie przekraczającej 200 km należą do strefy trzeciej.

Huty położone w odległości od wytwórni przekraczającej 200 km należą do strefy czwartej.

Odległość od huty do wytwórni rozumie się jako odległość od stacji kolejowej, w której znajduje się huta, lub od najbliższej stacji kolejowej do stacji kolejowej tej miejscowości, w której znajduje się wytwórnia. Przy czym za miarodajną przyjmuje się odległość podaną w Wykazie Odległości Taryfowych, wydanym przez Polskie Koleje Państwowe.

Płace akordowe.

§ 6.

Akordowe stawki płac majstrów wraz z pełną załogą ustala się podług załączonej tabeli „Cennik płac akordowych" (załącznik Nr 1).

Wszelkie dopłaty gotówkowe członkom załogi dotychczas stosowane uchyla się.

Przy warsztatach, gdzie zachodzi konieczność postawienia dodatkowego odnoszacza bądź kleszczarza przy drumlach, huta dopłaca do ogólnego zarobku całego warsztatu za pomoc odnoszacza i kleszczarza.

Ceny akordowe wyznaczone są za butelki wykonane ściśle podług warunków technicznych, obowiązujących przy dostawach dla Państwowego Monopolu Spirytusowego.

Butelki, nie odpowiadające warunkom technicznym, opłacie nie podlegają i będą w zasadzie tłuczone za wiedzą maj-

strów. Jeżeli majster lub jego zastępca nie zgłosi się w czasie, określonym przez zarząd huty, w celu stwierdzenia ilości butelek dobrych i złych, zarząd huty sam określa, które butelki ulegną stłuczeniu.

Za butelki wyrabiane ze złego szkła, o ile o zepsuciu szkła robotnik zameldował hutmistrzowi, a hutmistrz nie zakazał robić butelek, robotnikowi przysługuje normalna zapłata.

Płace dniówkowe.

§ 7.

Płace dniówkowe podzielone są na strefy według załączonej tabeli „Cennik płac dniówkowych" (załącznik Nr 2).

Opał.

§ 8.

Opał przysługuje w czasie trwania stosunku pracy:

a) majstrom,

b) pomocnikom,

c) kowalowi i ślusarzowi,

d) palaczom, sypaczom, kleparzowi, woźnicom i stróżom.

Normy opału ustala:

w miesiącach zimowych od 1 października do 31 marca włącznie 50 kg węgla lub koksu tygodniowo oraz 30 kg drzewa miesięcznie,

w miesiącach letnich od 1 kwietnia do 30 września włącznie 30 kg węgla lub koksu tygodniowo oraz 18 kg drzewa miesięcznie.

Opał przysługuje w pełnej ilości:

a) majstrom żonatym i samotnym utrzymującym rodzinę bez względu na miejsce zamieszkania rodziny,

b) kowalowi i ślusarzowi;

w połowie podanej ilości:

a) majstrom samotnym,

b) pomocnikom oraz

c) palaczowi, kleparzowi, woźnicom i stróżom.

Fabryka może wydać zamiast koksu i węgla także zdrowe i suche drzewo w ilości podwójnej od ustalonych racyj dla węgla i koksu. Robotnicy obowiązani są zabierać przeznaczony dla nich opał z terenu fabryki własnymi środkami.

Dodatek mieszkaniowy.

§ 9.

Majstrowie oraz pomocnicy żonaci lub utrzymujący rodzinę otrzymują przez czas trwania stosunku pracy dodatek mieszkaniowy. Wysokość dodatku mieszkaniowego dla hut podpisanych na układzie ustala załączona tabela (załącznik Nr 3), wszakże wypłacanie dodatku mieszkaniowego pomocnikom nieżonatym, stosowane w poszczególnych hutach dotychczas, pozostaje nadal w mocy w dotychczasowej wysokości.

Dla hut niewymienionych w tablicy ustala się, że wysokość dodatku mieszkaniowego nie może wynosić mniej, aniżeli zł 12 miesięcznie dla majstra żonatego oraz zł 6 dla majstra samotnego i pomocnika żonatego lub utrzymującego rodzinę, wszakże gdy huta znajduje się w miejscowości, w której inne huty objęte układem stosują wyższą normę dodatku, norma ta obowiązuje również i tę hutę.

Hucie służy prawo zamiany dodatku mieszkaniowego na mieszkanie w naturze.

Mieszkanie służbowe winno składać się co najmniej z jednej izby i w miarę możności z komórką. Izba winna być wytynkowana, a co najmniej dokładnie wylepiona ze szczelnymi drzwiami i oknami na zawiasach. W oknach winny być umieszczone całe szyby. W razie stłuczenia szyby pracownik obowiązany jest wstawić nową własnym staraniem i kosztem w ciągu 2 tygodni.

Mieszkania winny mieć drewnianą podłogę i zapewniony szczelny dach; tam, gdzie dachy są popsute, winny być doprowadzone przez hutę do porządku w ciągu miesięcy letnich, a na razie zabezpieczone od przeciekania.

Tam, gdzie woda zacieka do piwnic i mieszkań robotniczych, winny one być zabezpieczone w miesiącach letnich od wody napływowej.

Na bielenie izb mieszkalnych huty obowiązane są dostarczać wapno niegaszone lub kredę dwa razy do roku w ogólnej ilości 10 kg na mieszkanie.

Hutę obowiązuje dbanie o higienę otoczenia mieszkań służbowych. Dostęp do studzien winien być zabrukowany. Zgniłe combrowiny winny być zastępowane nowymi. Robotnicy przy mieszkaniach służbowych winni mieć zapewnioną zdrową i czystą wodę do picia.

Robotnikowi nie wolno bez porozumienia z hutą przyjmować do mieszkań służbowych sublokatorów.

Nie jest obowiązkiem huty umożliwianie robotnikom trzymania bydła i trzody chlewnej; jeżeli jednak bydło lub trzoda chlewna są utrzymywane — robotnicy mogą ustawiać zbiorniki na nawóz w odległości nie bliższej aniżeli 20 m od mieszkań służbowych.

Świadczenia w okresie chorobowym.

§ 9a.

W czasie choroby, wszakże nie dłużej niż w ciągu czterech tygodni, robotnicy otrzymują pełny dodatek mieszkaniowy i opał. Jednakże w hutach, w których robotnicy zwyczajowo otrzymują dodatek ten i opał przez czas dłuższy niż cztery tygodnie — będzie on wypłacany nadal za okres zwyczajowo w tej hucie przyjęty.

Obsada warsztatów.

§ 10.

Zasadnicza obsada warsztatów jest dwumajstrowa. Natomiast obsada pozostałej załogi jest nieograniczona i zależna od warunków lokalnych.

Bańkarze dzielą się na dwie kategorie; bańkarz drugiej kategorii po trzech miesiącach pracy przechodzi do pierwszej kategorii.

Pomocnicy dzielą się na trzy kategorie, wszakże pomocnik trzeciej kategorii będzie zatrudniony tylko przy produkcji drobnego szkła (setki). Odrabiacz jest wynagradzany jako pomocnik II-ej kategorii.

Pomocnicy majstrów otrzymują wynagrodzenie procentowe, pozostała zaś pomoc otrzymuje płace dniówkowe.

W hutach, należących do Zrzeszenia Robotniczych Hut Szkła w Polsce, udziałowcom przydzielone są jedno lub dwu-

majsterskie warsztaty w zależności od uznania zarządu huty. Pomocnicy, pracujący w powyższych hutach pod kierownictwem majstra lub zastępujący go, nie mają uprawnień majstra, jednak pomocnik zastępujący majstra otrzymuje dopłatę w wysokości czwartej części zarobku, przypadającego na majstra.

Przy wyrobie butelek 1/1, 0,5 i 0,25 przy obsadzie warsztatu składającej się z 2-ch majstrów, 2-ch pomocników, 2-ch bańkarzy i 1-go odnoszacza przeznacza się z ogólnego zarobku załogi warsztatu 30% (trzydzieści procent) na dwóch pomocników.

Przy wyrobie butelek 0,1 przy obsadzie warsztatu składającej się z 2-ch majstrów, 3-ch pomocników, 1 odnoszacza i jednego kleszczarza bądź grzacza — przeznacza się z ogólnego zarobku całej załogi warsztatu 39% (trzydzieści dziewięć procent) na 3-ch pomocników.

Przy innych obsadach warsztatów powyższe zasady podziału zarobku warsztatu mogą być zmienione.

Zasady podziału zarobku, zawarte w tym paragrafie, mogą być poddane w poszczególnych hutach rewizji w drodze porozumienia ze związkiem podpisanym na układzie.

Urządzenia ochronne i higieniczne.

§ 11.

Urządzenia ochronne i higieniczne stosuje się według obowiązujących przepisów.

Przerwy w pracy.

§ 12.

Wynagrodzenie robotników akordowych, jak dniówkowych określone zostało w ten sposób, iż uwzględnione zostały postoje, spowodowane warunkami technicznymi, a więc dorywczymi remontami, zepsuciem się masy szklanej itp., wobec czego w razie przerw w pracy z takich przyczyn, jak również w razie wygaszenia pieca z powodu wycieku wanny, walenia się kapy itp., nie będzie przysługiwało prawo do wynagrodzenia lub odszkodowania, wszakże zapłata za postoje, stosowana w poszczególnych hutach dotychczas, pozostaje nadal w mocy.

Nie uważa się za postój, spowodowany warunkami technicznymi, postoju z przyczyn niesprowadzenia przez hutę na

czas surowców; za postoje z tej ostatniej przyczyny przysługuje zapłata.

Zdekompletowanie warsztatu.

§ 13.

W razie zdekompletowania warsztatu huta zastąpi brakującego członka obsady innym pracownikiem, którego majstrowie nie mają prawa odrzucić. W razie niemożności skompletowania warsztatu huta ma prawo przerzucić pozostałych członków obsady na inne warsztaty lub też zażądać wykonania pracy na swoim warsztacie. W przypadkach tych, gdy niestawiennictwo usprawiedliwione jest ważnymi przyczynami, huta dopłaca poszkodowanej załodze połowę różnicy w stosunku do przeciętnego zarobku dziennego z poprzedniego tygodnia.

Gdy niestawiennictwo nie zostało usprawiedliwione, załoga poszkodowana otrzymuje czwartą część tej różnicy.

Przeniesienie z dniówki na akord.

§ 14.

Jeżeli huta zamierza powierzyć robotę wykonywaną dotąd na dniówkę — na akord, akord ten powinien być tak ustalony, aby średnio zarobek wynosił nie mniej niż o 20% więcej niż na dniówkę.

Przepis ten nie dotyczy załogi warsztatów hutniczych.

Warunki lokalne.

§ 15.

Wszystkie pisemne obecnie obowiązujące lokalne umowy względnie protokoły zawarte z poszczególnymi hutami do dnia 24 września 1937 roku oraz protokoły sporządzone po tej dacie na podstawie §§ 18 i 10a układu zbiorowego pracy, na mocy których warunki pracy i wynagrodzenia oraz świadczenia są korzystniejsze od postanowień niniejszego układu, pozostają w mocy na czas trwania niniejszego układu i nie mogą być wypowiedziane w czasie jego mocy obowiązującej, wszakże tracą moc z chwilą wygaśnięcia niniejszego układu.

Delegaci.

§ 16.

Robotnicy mogą wybierać delegatów celem przedstawienia zarządom hut spraw ogólnych; liczba delegatów nie powinna przekraczać norm, przewidzianych w przepisach o urlopach.

Roboty na rynek prywatny.

§ 17.

W przypadku, gdy huta objęta układem będzie produkować butelki na rynek prywatny, zarobek warsztatu winien być tak ustalony, aby odpowiadał właściwym stawkom zarobków przy wyrobach monopolowych; przy gatunkach drobnych (jak szkło apteczne itp.) stosuje się stawki odpowiadające zarobkom za setki.

Przepis ten obowiązuje do czasu zawarcia układu, normującego produkcję tego rodzaju szkła.

Likwidowanie wątpliwości.

§ 18.

Strony podpisane na układzie zgadzają się, aby w razie wątpliwości, wynikłych na tle stosowania układu lub powstania innych spraw spornych — sprawy te były poddane bezpośredniemu porozumieniu pomiędzy organizacjami podpisanymi na układzie.

Czas obowiązywania układu.

§ 19.

Układ niniejszy obowiązuje do dnia 6 kwietnia 1940 r.

O ile na miesiąc przed upływem terminu układu żadna ze stron układu nie zapowie wygaśnięcia układu, wówczas układ ten przedłuża się na następne trzy miesiące i tak z kwartału na kwartał.

Zapowiedź wygaśnięcia układu winna być zgłoszona do rejestru układów zbiorowych pracy.

Przepisy końcowe.

§ 20.

Część składową niniejszego układu stanowią:
1) tabela stawek dniówkowych,
2) tabela stawek akordowych,
3) tabela dotycząca dodatku mieszkaniowego.

§ 21.

Układ niniejszy podlega zgłoszeniu do rejestru układów zbiorowych pracy Inspektorowi Pracy I Okręgu w Warszawie.

Za Zrzeszenie Robotniczych Hut Szkła w Polsce:

(—) *A. Tarwid*
(—) *Z. Renglewski*
(—) *D. Chazan*
(—) *J. Łapidus*
(—) *N. Zylberminc*

Za Zrzeszenie Robotniczych Hut Szkła w Polsce:

(—) *J. Konieczyński* (—) *St. Dąbrowski*

Za Centralny Związek Robotników Przemysłu Chemicznego w R. P.:

(—) *E. Przetacznik*
(—) *W. Matula*
(—) *W. Jasiorski*
(—) *S. Ciopa*
(—) *P. Grabowski*
(—) *Br. Majchrowicz*
(—) *J. Trocki*
(—) *S. Zwoliński*
(—) *W. Sałaban*
(—) *J. Gaworczyk*
(—) *W. Mieszczanek*

Rejestruję. Dnia 15.II. 1939 r.
Nr rej. 139.

Inspektor Pracy I Okręgu:
(—) *R. Gregołajtys*

Załącznik Nr 1.

TABELA PŁAC AKORDOWYCH.

Za 1000 butelek o pojemności	STREFY			
	I	II	III	IV
1,0 litra	32.03	30.47	28.91	27.30
0,5 „	24.13	22.93	21.74	20.54
0,25 „	20.80	19.76	18.72	17.68
0,10 „	13.20	12.51	11.87	11.18

za Związek Hut Szklanych w Polsce:

(—) *A. Tarwid*
(—) *Z. Renglewski*
(—) *D. Chazan*
(—) *J. Łapidus*
(—) *N. Zylberminc*

za Zrzeszenie Robotniczych Hut Szkła w Polsce:

(—) *J. Konieczyński* (—) *St. Dąbrowski*

za Centralny Związek Robotników Przem. Chem. w R. P.:

(—) *M. Matula*
(—) *P. Grabowski*
(—) *W. Mieszczanek*
(—) *E. Przetacznik*
(—) *Br. Majchrowicz*
(—) *S. Zwoliński*
(—) *St. Ciopa*
(—) *W. Jasiorski*
(—) *J. Gaworczyk*
(—) *J. Trocki*
(—) *W. Sałaban*

Załącznik Nr 2.

TABELA PŁAC DNIÓWKOWYCH.

KATEGORIE ROBOTNIKÓW	STREFY I	STREFY II	STREFY III	STREFY IV
	Kraków Prokocim Łódź Lwów Starogard Poznań Wilno	Wołomin Tłuszcz Nieborów Opoczno Rogów Skierniewice Wyszków	Białystok Grodno Lubartów Radom	Rokitno
Palacz i sypacz	4.40	3.55	3.05	2.65
Hartownik	3.55	3.05	2.80	2.45
Sortierka	2.80	2.50	2.20	2.—
Pomoc sortierki	2.45	2.20	1.95	1.40
Kowal lub ślusarz	6.05	5.25	4.40	3.90
Kleparz	3.85	3.55	3.30	3.05
Robotnik w kleparni	3.55	3.—	2.50	1.80
Placowy	3.55	3.—	2.50	1.80
Robotnica placowa	2.45	2.20	1.95	1.40
Woźnica	4.40	3.90	3.30	2.80
Bańkarz I kat.	3.45	3.15	2.90	2.80
„ II „	3.05	2.85	2.65	2.45
Odtrącacz	2.65	2.20	1.95	1.70
Odnoszacz, wiórkarz, mąkowacz, kleszczarz i grzacz	2.65	2.15	1.80	1.60

za Związek Hut Szklanych w Polsce:

(—) *A. Tarwid*
(—) *Z. Renglewski*
(—) *D. Chazan*
(—) *J. Łapidus*
(—) *N. Zylberminc*

za Zrzeszenie Robotniczych Hut Szkła w Polsce:

(—) *J. Konieczyński* (—) *St. Dąbrowski*

za Centralny Związek Robotników Przem. Chem. w R. P.:

(—) *W. Matula*
(—) *P. Grabowski*
(—) *W. Mieszczanek*
(—) *E. Przetacznik*
(—) *Br. Majchrowicz*
(—) *S. Zwoliński*
(—) *W. Jasiorski*
(—) *J. Gaworczyk*
(—) *St. Ciopa*
(—) *W. Sałaban*
(—) *J. Trocki*

Załącznik Nr 3.

TABELA DODATKU MIESZKANIOWEGO.

MIEJSCOWOŚĆ	Majstrowie żonaci zł	Majstrowie samotni i pomocnicy żonaci lub utrzymujący rodzinę zł
Kraków	22.—	11.—
Prokocim pod Krakowem	22.—	11.—
Lwów	20.—	10.—
Łódź	12.—	7.50
Antoninek	12.—	6.—
Wilno	14.—	7.—
Wołomin	12.—	6.—
Wyszków	10.—	5.—
Tłuszcz	10.—	5.—
Radom	10.—	5.—
Starogard	12.—	6.—
Białystok	12.—	6.—
Grodno	12.—	6.—
Lubartów	12.—	6.—
Nieborów	10.—	5.—
Opoczno	10.—	5.—
Rokitno	8.—	4.—
Rogów	10.—	5.—
Skierniewice	10.—	5.—

za Związek Hut Szklanych w Polsce:

(—) *A. Tarwid*
(—) *Z. Renglewski*
(—) *D. Chazan*
(—) *J. Łapidus*
(—) *N. Zylberminc*

za Zrzeszenie Robotniczych Hut Szkła w Polsce:

(—) *J. Konieczyński* (—) *St. Dąbrowski*

za Centralny Związek Robotników Przemysłu Chemicznego w R. P.:

(—) *W. Matula*
(—) *E. Przetacznik*
(—) *Jasiorski*
(—) *St. Ciopa*
(—) *P. Grabowski*
(—) *Majchrowicz*
(—) *S. Zwoliński*
(—) *Sałaban*
(—) *J. Gaworczyk*
(—) *J. Trocki*
(—) *Mieszczanek*

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ.

ZAMÓWIENIA I WPŁATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40.

Drukarnia Państwowa Nr 105849. 10.III.1939. 1000.

Prenumerata roczna 20 zł. **Cena niniejszego numeru 30 gr.**